

301,1	Charles Darwin noemde hem de belangrijkste wetenschappelijke reiziger ooit. Simon Bolivar vond hem de ware ontdekker van Amerika, en volgens Robert Ingersoll was hij voor de wetenschap wat Shakespeare was voor "drama". Deze Pruisische onderzoeker (1769-1859) schonk zijn naam aan de belangrijkste oceaanstroom van Zuid-Amerika, die aan de Westkust van de Zuidpool richting evenaar stroomt. Of aan de schattige pinguïns die we niet zozeer op Antarctica maar wel aan de kust van Peru en Chili aantreffen. En verder werden o.a. een orchidee, een eik, een lelie, een inktvis en zelfs een type stinkdier naar hem vernoemd. Maar ook bergketens, baaien, rivieren, en tientallen steden van de USA over Venezuela tot Vuurland. Pas op de –voor een wetenschapper- onwaarschijnlijke leeftijd van 76 jaar publiceerde hij zijn meesterwerk "Kosmos". In de jaren 1960 sierde zijn afbeelding nog het briefje van 5 Duitse Mark. Zijn broer –filosoof, linguïst en staatsman- is overigens de stichter van een universiteit in Berlijn. Allez!!
301,2	Deze Duitse ingenieur leefde van 1910 tot 1995 en bouwde in 1938 de Z1, de eerste programmeerbare rekenmachine ter wereld. In 1939 volgt de Z2, een proefmodel bestaande uit een mechanisch geheugen, een kaartlezer, en een uit tweehonderd relais opgebouwde processor. In december 1941 ziet de Z3 het licht, de eerste volledig elektromagnetische computer ter wereld, lang voor de Britse Colossus of de Amerikaanse ENIAC. De Z1 en Z3 gingen echter tijdens geallieerde bombardementen verloren. Daarna realiseerde onze man de Z4, een 32-bits computer opgebouwd uit relais, in 1949 voor vijf jaar gehuurd door het Instituut voor Toegepaste Wiskunde in Zürich. De Z4 was toen de enige werkende computer op het vasteland van Europa, en werd ondermeer gebruikt bij het ontwerpen van stuwdammen. Hoewel de uitvinder overstelpt werd met Duitse onderscheidingen en het zelfs schopte tot plaats 15 op de lijst van De Grootste Duitser aller tijden, werd hij door de rest van de wereld lange tijd doodgezwegen: de computer was immers een Amerikaanse uitvinding, desnoods Brits, maar zeker niet Duits! Met onze excuses aan Charles Babbage: wie is de eigenlijke architect van de computer?
302,1	De term die we zoeken stamt uit het Hebreeuws en wordt vermeld in het bijbelboek Rechters. De Gileadieten gebruikten dit woord om de Efraïmieten die over de Jordaan wilden vluchten te ontmaskeren. Eén woord dat eenduidig aangeeft of iemand al dan niet tot een bepaalde bevolkingsgroep behoort, aangezien enkel "native speakers" dat woord foutloos en zonder accent kunnen uitspreken. Of het nu "schild en vriend" of "des gildens vriend" was laten we even in het midden, maar tijdens de Brugse Metten hanteerden de Vlamingen zo'n zinnsnede om de Fransen en de lileiaards te ontmaskeren. En de Nederlanders gebruikten in 1940 het woord "Schevingen" om Duitse infiltranten te klissen. Hoe noem je zo'n woord, dat enkel door moedertaalsprekers correct gereproduceerd kan worden? "Tongbreker" is uiteraard geen goed antwoord, wegens weinig Hebreeuws.
302,2	Voor een "doodlopende straat" heeft men in het Frans <u>twee</u> uitdrukkingen. De eerste is een "Impasse", een woord dat ook in het Nederlands wel gebruikt wordt, als men het over stroef verlopende onderhandelingen heeft. Vaak kan men toch nog uit een impasse geraken door een kleine opening. Wanneer dat niet mogelijk is, bijvoorbeeld bij een steegje met een muur aan het einde, gebruiken de Fransen een andere uitdrukking, die verwijst naar een bepaalde vorm. Ook in Groot-Brittannië gebruikt men dit Franse woord voor een "dead end street" met maar één in- en uitgang. De Amerikanen hebben het dan liever over een "close". U mag ook antwoorden met de titel van een zwart-wit-film uit 1966 van Roman Polanski, het negende nummer van het Genesis album "Duke", of een vlakte in het zuiden van Haïti, van Port-au-Prince tot aan de grens met de Dominicaanse Republiek.
303,1	Je vind ze op Mars, Venus en Titan, maar ook op aarde. Zowel op het noordelijke als het zuidelijke halfrond komen in de band tussen de 20e en de 40e breedtegraad zogenaamde zandzeeën of duinenzeeën voor. Het zijn woestijngebieden die meer dan 125 km ² opgestoven zand bevatten en waarvan minstens 20% door zandduinen bedekt wordt. Deze duinen zijn vaak enorm groot, met hoogtes die tot 500 meter kunnen oplopen. Dergelijke gebieden vind je meestal benedenwinds van grote massa's los zand. Zo bevat de Sahara verscheidene van deze duinenzeeën, die voortdurend in beweging zijn. Deze zeeën worden meestal aangeduid met hun uit het Arabisch afkomstige benaming, die zoveel betekent als "duinenveld", zoals de Grote Westelijke, en de Grote Oostelijke. Die laatste, die zich uitstrekt van Algerije tot Tunesië vormt na de Libische woestijn de grootste ononderbroken zandmassa van de Sahara. Met een maximale jaarlijkse neerslag van 150mm is het er erg droog, overdag erg warm en 's nachts erg koud. De algemene benaming voor zo'n zandzee
303,2	Een andere bekende duinenzee, die van Bilma bevindt zich centraal in een gedeelte van de Sahara dat wij leerden kennen dankzij de Dakar rally, toen die nog door Afrika trok. Deze door iedere rijder gevreesde streek is eveneens uitzonderlijk droog en warm. Er komt nauwelijks vegetatie voor, waardoor de oriëntatie enorm bemoeilijkt wordt. Toch stond hier vroeger een eenzame acacia, de enige boom in 200 km omtrek, die samen met L'Arbre Perdu, diende als richtpunt voor de karavanen. Tegenwoordig vind je er een klein monumentje, met een metalen boom, want in november 1983 slaagde een dronken truckchauffeur erin om toch nog tegen de

	boom aan te knallen. De dode acacia wordt nu bewaard in het Nationaal museum van Niger. Deze boom stond bekend als L'Arbre du...
304,1	Deze geboren Roemeen (1876-1957) werd kort voor zijn dood genaturaliseerd tot Fransman. Zijn beeldhouwwerken kenmerken zich door de eliminatie van alle overvloedige elementen. Zijn streven naar eenvoud en minimalisme had echter ook zijn keerzijde. Zo werd zijn werk "L'oiseau d'or" in 1926 door de Amerikaanse douane in beslag genomen, die er geen kunst in zag maar wel een reden om de kunstenaar te betichten van metaalsmokkel. Enkele bekende werken: Het begin van de wereld (ook wel Het Ei genoemd), het fallische Princesse X en De Kus. Welke beeldhouwer?
304,2	Als alles goed gaat opent in 2009 een gloednieuw museum in haar geboorteplaats Wakefield de deuren. Dat deze Engelse beeldhouwster een tijdgenote en goed vriendin van Henry Moore was kunnen haar kunstwerken niet verbergen. Ze was twee keer getrouwd: eerst met beeldhouwer John Skeaping, nadien met schilder Ben Nicholson. In 1933 ontmoet ze Picasso, Braque en de man uit de vorige vraag en beginnen haar werken perforaties en doorboringen te vertonen. In 1965 wordt ze in de adelstand verheven. Ze komt in 1975 om het leven bij een brand in haar atelier te St-Ives. Haar naam graag?
305,1	Je moet van goed huize zijn om 270 miljoen jaar te overleven. Lange tijd dacht men dat deze boomsoort uitgestorven was en enkel als fossiel bekend zou blijven, tot er in China bloeiende exemplaren werden aangetroffen. Tegenwoordig vinden we ze over de ganse wereld terug: als sierboom, als bonsai of in een theezakje. Het is naald- noch loofboom, doch een zgn "naaktzadige". U zal het verder moeten doen met een paar afbeeldingen van de typische bladeren. Vanwege zijn unieke positie in de plantenwereld mag U antwoorden met de Orde, de Familie, het Geslacht of de Soort. Om de taaheid te illustreren nog dit: Toen in augustus 1945 Little Boy de stad Hiroshima van de kaart veegde werd in één klap vrijwel alle leven in een straal van enkele kilometers vernietigd. Vier van deze bomen vormden een uitzondering. Ze staan er nog steeds.
305,2	Op de hoogvlaktes van Ladakh treft men de Tibetaanse Gazelle aan. Dit antilopenras meet +/- 60 centimeter op schouderhoogte en weegt zo'n 15 kilo. U treft ze vaak samen aan met Yaks en Kiang. De wijfjes hebben geen horens, maar de mannetjes dragen exemplaren tot 35 centimeter. De kleur is hoofdzakelijk grijs, met een witte onderbuik. Graag de veel kortere naam voor deze bedreigde Procopra picticaudata, en het volstaat dat U een Indische deelstaat op Uw antwoordblad neerpent. Deze voormalige Portugese kolonie is door haar hippieverleden vooral populair bij jonge Westerse rugzaktoeristen. Het Konkani is er de officiële taal, en de vroeger gelijknamige hoofdstad heet tegenwoordig Punaji.
306,1	Nu de besselletjes op hun retour zijn, kunnen we -als we 'snachts na een quiz thuiskomen- genieten van televisiepoker. Texas Hold'em, u weet wel. Aangezien u daar vast wel eens naar gekeken heeft, graag de term die gebruikt wordt voor de eindfase van een pokerspel, het moment waarop er nog meer dan één speler in het spel blijft na de laatste "betting round". Hoe wordt in pokerterminologie het moment genoemd waarop die spelers -al dan niet letterlijk- in hun kaarten laten kijken?
306,2	Het spel werd in onze contreien geïntroduceerd rond 1980, het jaar van de Paralympics in Arnhem. Het is een sport voor visueel gehandicapten, vergelijkbaar met tafeltennis. Het wordt gespeeld op het gehoor en daarom worden de spelers voorzien van een blinderings-bril zodat ook mensen met volledig zicht kunnen deelnemen. In een hardplastic balletje, dat met een langwerpige bat naar de tegenstander wordt overgespeeld, zitten stalen kogeltjes, waardoor de positie van het balletje kan worden bepaald. Het spel wordt gespeeld op een speciale tafel van 3,7 m bij 1,27 m. met een opstaande rand van 17 cm, zodat de bal er niet af rolt. In het midden van de tafel staat een dwarsplank. De bal moet onder die plank door worden geslagen. Aan beide kanten van de tafel zit een doel. Wanneer de bal in het doel van de tegenstander wordt geslagen kent men hiervoor twee punten toe. Maakt een speler een zogenaamde "onreglementaire handeling", dan krijgt de tegenstander één punt. Graag de naam van deze sport?
307,1	In de geneeskunde is het een "niet-normale" verbinding tussen twee delen van het lichaam, waardoor een vloeistof kan stromen. Deze kan aangeboren zijn, wat meestal ongunstig is, denk maar aan bv een opening tussen beide hartkamers. Anderzijds wordt ze soms speciaal door chirurgen geplaatst om bepaalde gezondheidsproblemen op te lossen, zoals bij overmatige productie van hersenvocht of bij levercirrhose. De naam is echter wellicht het meest bekend uit de nierdialyse. Diezelfde term wordt ook gebruikt in de elektriciteit. Hier is het een weerstand die <u>parallel</u> geschakeld wordt over de ampèremeter. Aangezien de stroom nu verdeeld wordt over meettoestel en weerstand, kan men stroomsterktes meten die anders te groot zouden zijn voor het meettoestel. Graag de uit het Engels afkomstige benaming voor beide begrippen?
307,2	In tropische koraalriffen leeft de 'Conus Magus', een kleine kegelslak. Als duiker kun je die maar beter mijden, want een 'steek' van dit slakje kan verlamningsverschijnselen en zelfs de dood tot gevolg hebben. Dat bracht de farmaceutische sector recentelijk op ideeën. Het gif van de kegelslak vormde de basis voor Prialt, de eerste pijnstiller voor palliatieve zorg die <u>niet</u> gefabriceerd wordt op basis van opiaten. De stof wordt in geringe dosering direct in het ruggenmerg gespoten en blokkeert dan de calciumkanalen van de zenuwcellen, waardoor

	pijnprickers uit het lichaam niet meer worden doorgegeven aan de hersenen. Graag het werkzame bestanddeel van Prialt, de mogelijke vervanger voor morfine.
308,1	Eind 19 ^e begin 20 ^e woonde op Nederlandse Peel een vreemde man. Christiaan Hesen was een huiveringwekkende verschijning: een kale kruin -omringd door lange haren, een met pruimtabak doordrenkte stoppelbaard, en dan die ene lege, rottende oogkas. Hij ging gehuld in lompen, slechts bijeengehouden door ijzerdraad, met enorme gaten in zijn broek die vrij uitzicht boden op z'n geslachtsdelen. Zijn krassende stem en zijn overmatig drankgebruik maakten het onfraaie plaatje compleet. De man plaste in zijn eigen drinkwaterput en verorberde kadavers die hij bij boeren opgroef. (Ik hoor Jef Hoeyberghs tot hier...) Toch was hij geen verschoppeling, dankzij zijn paranormale gaven. Zo kon hij bloedingen stelpen en door handoplegging kneuzingen en brandwonden verhelpen. Vaak werd zijn hulp ingeroepen bij bevallingen, omdat geen enkele vroedvrouw zich bij nacht door het moeras- en veengebied waagde. Hij overleed in 1947, op 93-jarige leeftijd. Ruwe bolster, blanke pit. Onder welke bijnaam werd Christiaan een mythisch onderdeel van de lokale verhalencultuur uit de Peel?
308,2	Tijd voor een triest verhaaltje: In 1868 werd, al dan niet terecht, een Amerikaanse veteraan uit de burgeroorlog opgehangen voor de moord op zijn verloofde Laura Foster. Toen Foster vermist werd bleek al snel dat onze voormalige soldaat er nog een tweede liefje op na hield, een zekere Annie Melton. Die kon de politie heel precieze aanwijzingen geven waardoor het lijk vrij vlug werd gevonden. Laura Foster was met herhaaldelijke messteken zwaar verminkt en uiteindelijk gedood. Door de gruwelijke brutaliteit waarmee dit gebeurd was kreeg de zaak veel landelijke pers aandacht. Sommigen beweren nog steeds dat Annie Melton de feitelijke moordenaar was die, uit jaloezie, een liefdesrivale opruimde. Vast staat alleszins dat haar minnaar alle schuld op zich nam en naar het schavot ging. Liefde maakt soms meer dan blind. Graag de naam van de veteraan die opgeknoopt werd?
309,1	Te vaag wellicht... Dus, na de dubbele vraag 8 ook bij vraag 9 nog twee keer muziek, maar nu met geluidsfragmenten. En dan met name van groepen die hun succes ook wel aan de begeleidende clips te danken hebben. Graag de naam van de uitvoerders.
309,2	En voor het 2e fragment: Deze 4-koppige rockband werd opgericht in Chicago, maar heeft tegenwoordig L.A. als uitvalsbasis. Op 31 juli 2006 plaatste de groep een filmpje op YouTube. Na 6 dagen had het filmpje al 6 miljoen kijkers gelokt, inmiddels staat de teller op ruim 44 miljoen. Daarmee stond het tot voor kort op plaats 11 in het lijstje "meest bekeken YouTube-filmpjes aller tijden". Akkoord, het kostte een paar dagen oefenen en niet minder dan 17 pogingen, maar uiteindelijk slaagde de band er in de schitterende choreografie in 1 "take" op te nemen; in 2007 goed voor de Grammy Award voor "Best Short-Form Music Video". Graag de naam van deze groep, terwijl u nog even kunt meegenieten...